

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO IR SOCIALINĖS APLINKOS DEPARTAMENTO
SOCIALINIŲ IR SVEIKATOS REIKALŲ SKYRIUS

PAŽYMA

DĖL VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO NR. I-730 4, 5, 6 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-2420 (Nr. TAP-16-96(2)) (TAIS Nr. 15-14078(3))

2016 02 17 Nr. NV-530

Vilnius

1. Projekto rengėjas – Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

2. Projekto tikslas, esmė. Teikiama Vyriausybės išvada dėl Seimo narės R. Šalaševičiūtės pateikto Įstatymo projekto Nr. XIIP-2420, kuriuo siūloma, kad antrojo laipsnio valstybinė pensija būtų skiriama motinai (įmotei) arba tėvui (įtėviui) (jų pasirinkimu), kurie ne mažiau kaip iki 8 metų išaugino 5 ir daugiau vaikų ir gerai juos visus išauklėjo (dabar skiriama tik motinai, pagimdžiusiai (įvaikinusiai) 5 ir daugiau vaikų, juos išauginusiai iki 8 metų ir gerai išauklėjusiai). Taip pat siūloma, kad skiriant šias pensijas geras vaikų išauklėjimas būtų vertinamas tik iki jų vaikų pilnametystės (dabar vaikai turi būti gerai išauklėti neatsižvelgiant į jų amžių).

Vyriausybės išvadoje siūloma **nepritarti** Įstatymo projektui Nr. XIIP-2420 dėl šių priežasčių:

1. Siūlant nustatyti teisę gauti antrojo laipsnio valstybinę pensiją vienam iš tėvų (įtėviui) (jų pasirinkimu), galimi atvejai, kad daugiavaikiai tėvai, abu atitinkantys nustatytas sąlygas, nesutartų, kuriam iš tėvų – motinai ar tėvui – būtų suteikta teisė gauti šią pensiją, arba vaikus užauginę tėvai gali būti nutraukę santuoką, gyventi skirtingose vietose ar užsienyje ir kt. Įstatymo projekte nėra nustatytų sąlygų ir kriterijų, kuriais vadovaujantis vienam iš daugiavaikių tėvų būtų skiriama valstybinė pensija, nors Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, jog pagal Konstitucijos 52 straipsnį pensinis aprūpinimas (taip pat ir valstybinės pensijos) garantuojamas tokiais pagrindais bei dydžiais, kokie nustatyti Įstatyme.

2. Siūlymas nustatyti teisę gauti valstybinę pensiją daugiavaikiams tėvams, jeigu vaikai gerai išauklėti tik iki pilnametystės arba iki tol, kol teisės aktų nustatyta tvarka tėvams yra nustatyta pareiga išlaikyti savo vaikus, sulaukusius pilnametystės, suponuoja tai, kad valstybinės pensijos kaip valstybės apdovanojimas būtų skiriamos nevertinant, ar daugiavaikių tėvų pilnamečiai vaikai yra atsakingi visuomenės nariai, vykdantys pareigas savo šeimai ir valstybei. Pažymėtina, kad Konstitucijoje įtvirtinta tėvų pareiga auklėti savo vaikus dorais žmonėmis ir ištikimais piliečiais, taip pat vaikų pareiga gerbti tėvus, globoti juos senatvėje ir tausoti jų palikimą, laikytis įstatymų ir nevaržyti kitų žmonių teisių ir laisvių.

3. Siūlomoms nuostatoms įgyvendinti prireiktų papildomų valstybės biudžeto lėšų: jei skiriant valstybines pensijas daugiavaikiams tėvams geras vaikų išauklėjimas būtų vertinamas tik iki jų vaikų pilnametystės - apie 2 227 tūkst. eurų per metus; valstybinę pensiją skirti ir daugiavaikiam tėvui (įtėviui) - apie 160 tūkst. eurų per metus. Vadovaujantis Fiskalinės drausmės įstatymu bei atsižvelgiant į anksčiau priimtus valstybės finansinius išpareigojimus šiuo metu būtų tikslinga neprisiimti naujų išpareigojimų, kuriems reikia papildomų valstybės biudžeto lėšų.

3. Derinimas. Nutarimo projektas svarstytas 2016 m. vasario 2 d. ministerijų atstovų (viceministrų, kanclerių) pasitarime ir patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento, Socialinių ir sveikatos reikalų skyriaus bei išsakyta Teisingumo ministerijos pastabas (patikslinta dėstoma Vyriausybės pozicija – siūloma nepritarti (buvo - iš esmės pritarti, tačiau siūlyti tobulinti pagal pastabas); atsisakyta konkrečios Įstatymo tobulinimo formuluotės; papildomais argumentais papildytas 1 punktas; 3 punkte patikslintas reikalingas lėšų poreikis).

4. Dalykinio vertinimo išvada. Teikiamas projektas iš esmės atitinka Vyriausybės darbo reglamento reikalavimus.

Socialinių ir sveikatos reikalų skyriaus patarėja

Aistė Zedelytė

Aistė Zedelytė, tel. 8 706 63 985, el. p. aiste.zedelyte@lr.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Vivulskio g. 11, LT-03610 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209,
el. p. post@socmin.lt, <http://www.socmin.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2016-02-11 Nr. (27.1-23) SD - *932*
į 2015-12-11 Nr. 27-4410

DĖL TEIKIAMO NUTARIMO PROJEKTO

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, atsižvelgdama į 2016 m. vasario 2 d. ministerijų atstovų pasitarime pateiktus siūlymus (protokolas Nr. 5, 7 klausimas), teikia svarstyti patikslintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 4, 5, 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-2420“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektas patikslintas įvertinus Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento 2016 m. sausio 22 d. išvadoje Nr. NV-229, Viešojo valdymo ir socialinės aplinkos departamento Socialinių ir sveikatos reikalų skyriaus 2016 m. sausio 22 d. pažymoje Nr. NV-232 pateiktas pastabas bei 2016 m. vasario 2 d. ministerijų atstovų pasitarimo metu pareikštą Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos atstovo nuomonę.

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento 2016 m. sausio 22 d. išvados Nr. NV-229 (toliau – išvada) 1 pastabą ir į Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos atstovo pateiktą pastabą, Nutarimo projekte dėstoma patikslinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės pozicija – siūloma nepritarti Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 4, 5, 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-2420 (toliau – Įstatymo projektas).

Patikslinus Lietuvos Respublikos Vyriausybės poziciją ir atsižvelgiant į išvados 2 pastabą bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Viešojo valdymo ir socialinės aplinkos departamento Socialinių ir sveikatos reikalų skyriaus 2016 m. sausio 22 d. pažymoje Nr. NV-232 pateiktą pastabą, Nutarimo projekte atsisakyta siūlytos konkrečios Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo 4 straipsnio 3 dalies 1 punkto nuostatos formuluotės.

Atsižvelgiant į išvados 2 pastabą, taip pat patikslintas Nutarimo projekto 1 punktas, nurodant, kad sąlygos ir kriterijai gauti Lietuvos Respublikos antrojo laipsnio valstybinę pensiją (toliau – valstybinė pensija) daugiavaikiams tėvams (įtėviams) turi būti nustatyti Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatyme.

Įvertinus išvados 3 pastabą, Nutarimo projekto 3 punkte pateiktas lėšų poreikis Įstatymo projekto nuostatomis įgyvendinti, o jų apskaičiavimo pagrindimas nurodytas šiame rašte. Patikslintame Nutarimo projekte dėstoma pozicija neparemta teisėtų lūkesčių apsaugos principu ir su tuo siejama daugiavaikių motinų pirmumo teise į valstybinę pensiją, t. y. atsižvelgta į Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos atstovo pateiktą pastabą dėl daugiavaikių tėvų (įtėvių) teisės į valstybinę pensiją nustatymo.

Įstatymo projektu siūlomoms nuostatomis įgyvendinti prireiktų papildomų valstybės biudžeto lėšų. Įstatymo projekto nuostatai, kuria siūloma skiriant valstybines pensijas daugiavaikiams tėvams (įtėviams) gerą vaikų išauklėjimą vertinti tik iki vaikų pilnametystės arba

iki tol, kol Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka tėvams yra nustatyta pareiga išlaikyti savo vaikus, sulaukusius pilnametystės, įgyvendinti papildomai iš valstybės biudžeto prireiktą apie 2 227 tūkst. eurų per metus (darant prielaidą, kad valstybinių pensijų gavėjų skaičius dėl šios priežasties padidėtų apie 20 procentų). Įstatymo projekto nuostatai, kuria siūloma skirti valstybinę pensiją vienam iš tėvų (itėvių), įgyvendinti papildomai iš valstybės biudžeto prireiktą apie 160 tūkst. eurų per metus (jeigu kasmet apie 200 atvejų valstybinė pensija daugiavaikiam tėvui (itėviui) būtų paskirta dėl to, kad pergyveno daugiavaikę motiną (įmotę), kuriai valstybinė pensija nebuvo paskirta, arba daugiavaikę motina (įmotė) buvo pasirinkusi kitą valstybinę pensiją).

Nutarimo projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos Projektų registravimo posistemyje.

Nutarimo projektą parengė Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinio draudimo ir pensijų departamento (direktorė – Asta Aranauskienė, tel. 266 8100, el. p. asta.aranauskiene@socmin.lt) Valstybinių pensijų skyriaus (vedėja – Danutė Akulavičienė, tel. 266 4220, el. p. danute.akulaviciene@socmin.lt) vyriausioji specialistė Simona Polonskytė (tel. 266 8116, el. p. simona.polonskyte@socmin.lt).

PRIDEDAMA: Nutarimo projektas, 2 lapai.

Ministrė

Algimanta Pabedinskienė

Simona Polonskytė, tel. 266 8116, el. p. simona.polonskyte@socmin.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO NR. I-730 4, 5, 6
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-2420**

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2015 m. gruodžio 9 d. sprendimo Nr. SV-S-1294 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Nepritarti Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 4, 5, 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-2420 (toliau – Įstatymo projektas) dėl šių priežasčių:

1. Įstatymo projektu siūloma nustatyti teisę gauti Lietuvos Respublikos antrojo laipsnio valstybinę pensiją (toliau – valstybinė pensija) vienam iš tėvų (įtėvių) (jų pasirinkimu), jeigu jie yra išauginę ne mažiau kaip iki 8 metų 5 ir daugiau vaikų ir gerai juos visus išauklėję (toliau – daugiavaikiai tėvai). Tačiau galimi atvejai, kai daugiavaikiai tėvai, abu atitinkantys nustatytas sąlygas skirti valstybinę pensiją, nesutartų, kuriam iš tėvų – motinai ar tėvui – būtų suteikta teisė gauti šią pensiją, arba vaikus užauginę tėvai gali būti nutraukę santuoką, gyventi skirtingose vietose arba užsienyje, nepalaikyti ryšių ir pan. Pažymėtina, kad Įstatymo projekte nėra nustatytų sąlygų ir kriterijų, kuriais vadovaujantis vienam iš daugiavaikių tėvų būtų skiriama valstybinė pensija, nors Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, jog pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos 52 straipsnį pensinis aprūpinimas (taip pat ir valstybinės pensijos) garantuojamas tokiais pagrindais bei dydžiais, kokie nustatyti įstatyme (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2000 m. vasario 10 d. nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo 11 straipsnio 4 dalies, Lietuvos Respublikos asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 metų okupacijų, teisinio statuso įstatymo 8 straipsnio 3 dalies 2 punkto atitikimo Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. liepos 3 d. nutarimu Nr. 829 „Dėl 1939–1990 metų okupacijų represinių struktūrų, tarnybų ir pareigų, kurias ėjusiems asmenims neskiriamos nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos, sąrašo patvirtinimo“ patvirtinto sąrašo „1939–1990 metų okupacijų represinės struktūros, tarnybos ir pareigos, kurias ėjusiems asmenims neskiriamos nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos“ 9 bei 12 punktų atitikimo Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo 11 straipsnio 4 daliai“ ir 2015 m. lapkričio 26 d. nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo 3 straipsnio 1 dalies (2009 m. gruodžio 8 d. redakcija) nuostatos atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“).

2. Įstatymo projekto siūlymas nustatyti teisę gauti valstybinę pensiją daugiavaikiams tėvams, jeigu vaikai gerai išauklėti tik iki pilnametystės arba iki tol, kol Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka tėvams yra nustatyta pareiga išlaikyti savo vaikus, sulaukusius pilnametystės, suponuoja tai, kad valstybinės pensijos kaip valstybės apdovanojimas, kurių skyrimas pagal šiuo metu galiojančias Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo nuostatas siejamas su geru vaikų išauklėjimu neapsiribojant jų amžiumi, būtų skiriamos nevertinant, ar daugiavaikių tėvų pilnamečiai vaikai yra atsakingi visuomenės nariai, vykdančys pareigas savo šeimai ir valstybei, t. y. neatsižvelgiant į tai, kad tie asmenys gali būti ne kartą nuteisti už sunkius ir labai sunkius nusikaltimus (taip pat nusikaltimus vaikui ir šeimai, žmogaus gyvybei, žmogaus laisvei, žmogaus seksualinio apsisprendimo laisvei ir neliečiamumui), pripažinti pavojingais recidyvistais ar vis dar atlikti bausmę įkalinimo įstaigose. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtinta tėvų pareiga auklėti savo vaikus dorais žmonėmis ir ištikimais piliečiais, taip pat vaikų pareiga gerbti tėvus, globoti juos senatvėje ir tausoti jų palikimą, laikytis Lietuvos Respublikos įstatymų ir nevaržyti kitų žmonių teisių ir laisvių.

3. Įstatymo projektu siūlomoms nuostatomis įgyvendinti prireiktų papildomų valstybės biudžeto lėšų. Įstatymo projekto nuostatai, pagal kurią skiriant valstybines pensijas daugiavaikiams tėvams geras vaikų išauklėjimas būtų vertinamas tik iki vaikų pilnametystės arba iki tol, kol Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka tėvams yra nustatyta pareiga išlaikyti savo vaikus, sulaukusius pilnametystės, įgyvendinti papildomai iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto prireiktų apie 2 227 tūkst. eurų per metus. Valstybinei pensijai daugiavaikiam tėvui (tėviui) skirti papildomai iš valstybės biudžeto prireiktų apie 160 tūkst. eurų per metus. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos fiskalinės drausmės įstatymu, taip pat atsižvelgiant į anksčiau prisiimtus valstybės finansinius įsipareigojimus nuo 1 iki 2 procentų didinti įmokas į pensijų fondus už dalyvius, kompensuoti sumažintas valstybines socialinio draudimo pensijas ir valstybines pensijas, sumažintas dėl draudžiamųjų pajamų turėjimo, šiuo metu būtų tikslinga neprisiimti naujų įsipareigojimų, kuriems reikia papildomų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų.

Ministras Pirmininkas

Socialinės apsaugos ir darbo ministras

 Socialinės apsaugos ir
 darbo ministras
 Algimantas Pabodyskiškis
 2016-02-11

 Teisės skyriaus vadovė
 Rita Visockienė
 2016-02-11

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA	
2015-12-11	15555
data	Nr.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO VALDYBA

**SPRENDIMAS
DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ IŠVADŲ**

2015 m. gruodžio 9 d. Nr. SV-S-1294
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimo valdyba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsniu ir atsižvelgdama į Seimo 2015 m. gruodžio 3 d. posėdžio protokolą Nr. SPP-303 ir į Seimo Aplinkos apsaugos, Ekonomikos ir Sveikatos reikalų komitetų siūlymus, nusprendžia:

Prašyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės pateikti Lietuvos Respublikos Seimui išvadas dėl šių įstatymų projektų:

1. Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 4, 5, 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-2420.
2. Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 18 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-2836(2).
3. Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3402.
4. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3768.

Seimo Pirmininkė

Loreta Graužinienė

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO NR. I-730 4, 5, 6 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslas ir uždaviniai.

Įstatymo projektas parengtas atsižvelgiant į Lygių galimybių kontrolieriaus 2014 m. kovo 25 d. pažymoje Nr. (14)-SN-13 išdėstytą siūlymą pakeisti Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 (toliau – Valstybinių pensijų įstatymas) 4 straipsnio 3 dalies 1 punktą, kuriuo nustatyta teisė į Lietuvos Respublikos antrojo laipsnio valstybinę pensiją motinoms, pagimdžiusioms (įvaikinusioms) 5 ir daugiau vaikų, išauginusioms juos iki 8 metų ir gerai išauklėjusioms (toliau – daugiavaikės motinos), užtikrinant moterims ir vyrams lygias teises gauti antrojo laipsnio valstybinę pensiją, jeigu jie atitinka kitas šio įstatymo nuostatas.

Šiuo metu vadovaujantis Lietuvos Respublikos pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. kovo 14 d. nutarimu Nr. 255 „Dėl Lietuvos Respublikos pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Nuostatai), daugiavaikės motinos vaikas nelaikomas gerai išauklėtu, jeigu, neatsižvelgiant į amžių, jis nuteistas už sunkų ar labai sunkų nusikaltimą, – nesvarbu, ar teistumas išnykęs, ar ne. Antrojo laipsnio valstybinė pensija taip pat neskiriama, kai daugiavaikės motinos vaikas (vaikai) buvo nuteisti už kitą nusikalstamą veiką ir teistumas nėra išnykęs. Nuostatuose nustatyti ir kiti atvejai (vaikų piktnaudžiavimas alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis ir t. t.), leidžiantys priimti sprendimą neskirti daugiavaikėi motinai antrojo laipsnio valstybinės pensijos.

Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – Civilinis kodeksas) 3.155 straipsnyje nustatyta, kad vaikai iki pilnametystės ar emancipacijos yra tėvų prižiūrimi. Tėvai turi teisę ir pareigą dorai auklėti ir prižiūrėti savo vaikus, rūpintis jų sveikata, išlaikyti juos, atsižvelgdami į jų fizinę ir protinę būklę sudaryti palankias sąlygas visapusiškai ir harmoningai vystytis, kad vaikas būtų parengtas savarankiškam gyvenimui visuomenėje. Civilinio kodekso 3.160 straipsnyje, kuris apibrėžia tėvų valdžios pabaigą, nustatyta, kad tėvų teisės ir pareigos baigiasi vaikui sulaukus pilnametystės ar tapus veiksniui. Civilinio kodekso 3.192 straipsnyje nustatyta tėvų pareiga materialiai išlaikyti savo vaikus, o 3.192¹ straipsnyje nustatyta tėvų pareiga išlaikyti savo vaikus, sulaukusius pilnametystės (kurie mokosi pagal vidurinio ugdymo programą ar pagal formaliojo profesinio mokymo programą pirmajai kvalifikacijai įgyti arba studijuoja aukštojoje mokykloje pagal nuolatinės studijų formos programą ir yra ne vyresni negu 24 metų ir kuriems būtina materialinė parama).

Įstatymo projektu siekiama teisę į antrojo laipsnio valstybinę pensiją ir gerą vaikų išauklėjimą susieti su Civiliniame kodekse nustatyta tėvų pareiga rūpintis savo vaikais ir juos auklėti iki jų (vaikų) pilnametystės bei tėvų pareiga išlaikyti savo vaikus, sulaukusius pilnametystės. Įstatymo projektu siekiama pašalinti valstybinių pensijų esmės ir paskirties neatitinkančius daugiavaikių motinų teisės gauti antrojo laipsnio valstybinę pensiją ribojimus, kai daugiavaikės motinos neįgyja minėtos teisės arba jos netenka dėl suaugusio, pilnamečio vaiko (kurio atžvilgiu tėvams yra pasibaigusios Civilinio kodekso nustatytos teisės ir pareigos) padaryto nusikaltimo, viešosios tvarkos pažeidimo, piktnaudžiavimo alkoholiu ar dėl kitų Nuostatuose aprašytų įstatymams ar visuomenės nustatytoms elgesio normoms prieštaraujančių pilnamečio vaiko veiksmų.

Pažymėtina, kad šiuo metu daugiavaikių motinų teisės į antrojo laipsnio valstybinę pensiją realizavimas ribojamas nesant pagrįsto būtinumo. Suaugusio žmogaus nusikalstami veiksmai, visuomenės nustatytų elgesio normų nesilaikymas dažnai nėra susijęs su jo auklėjimo vaikystėje padariniais. Vienokį ar kitokį žmogaus elgesį gali sąlygoti įvairūs veiksniai, sąlygos, jų tarpusavio santykis – mokykla ar kitas kolektyvas, draugai, įgytos charakterio savybės, įvairios nekontroliuojamos nesėkmės ir t. t. Todėl nėra tikslinga užkirsti (riboti) galimybę realizuoti aptariamą daugiavaikių motinų teisę dėl nuo jų (motinų) nepriklausančių aplinkybių.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad minėtas teisių ribojimas galimai prieštarauja konstituciniam asmenų lygiateisiškumo (asmenų lygybės įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams) principui. Asmens teisės ar laisvės ribojimo pagrindimą demokratinėje visuomenėje galima vertinti vadovaujantis protingumo ir akivaizdžios būtinybės kriterijais, jis turi atitikti *inter alia* teisingumo sampratą. Pagal Konstituciją riboti žmogaus teises ir laisves galima, jeigu yra laikomasi šių sąlygų: tai daroma įstatymu; ribojimai yra būtini demokratinėje visuomenėje siekiant apsaugoti kitų asmenų teises bei laisves ir Konstitucijoje įtvirtintas vertybes, taip pat konstituciškai svarbius tikslus; ribojimais nėra paneigiama teisių ir laisvių prigimtis bei esmė; yra laikomasi konstitucinio proporcingumo principo (Konstitucinio Teismo 2005 m. liepos 8 d. nutarimas).

Įstatymo projekto tikslas – atsižvelgiant į pirmiau išdėstytas priežastis pakeisti galiojantį teisinį reguliavimą, patikslinant asmenų, turinčių teisę gauti antrojo laipsnio valstybinę pensiją, grupę bei pašalinant šiuo metu teisės aktuose nustatytą asmenų lygiateisiškumo bei protingumo principui prieštaraujantį daugiavaikių motinų teisę į antrojo laipsnio valstybinę pensiją ribojimą.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos Seimo narė Rimantė Šalaševičiūtė.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai.

Vadovaujantis Valstybinių pensijų įstatymu, šiuo metu teisę gauti Lietuvos Respublikos antrojo laipsnio valstybines pensijas turi daugiavaikės motinos, pagimdžiusios (įvaikinusios) 5 ir daugiau vaikų, išauginusios juos iki 8 metų ir gerai išauklėjusios.

Nuostatai reglamentuoja daugiavaikių motinų pagimdytų (įvaikintų) ir išaugintų vaikų gero išauklėjimo bei pačių motinų elgesio vertinimo kriterijus ir sąlygas teisei į antrojo laipsnio valstybinę pensiją nustatyti.

Nuostatų 25 punkte nustatyta, kad daugiavaikės motinos vaikas nelaikomas gerai išauklėtu, jeigu, neatsižvelgiant į amžių, jis nuteistas už sunkų ar labai sunkų nusikaltimą, – nesvarbu, ar teistumas išnykęs ar ne.

Nuostatų 30 punkte nustatyta, kad tais atvejais, kai daugiavaikės motinos vaikas (vaikai) arba (ir) pati daugiavaikė motina buvo nuteisti už nusikalstamą veiką, išskyrus šių Nuostatų 25 ir 27.1 punktuose numatytas nusikalstamas veikas, savivaldybių administracijos gali teikti Respublikos pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų skyrimo komisijai (toliau – Komisija) daugiavaikės motinos prašymą skirti antrojo laipsnio valstybinę pensiją tik teistumui išnykus.

Nuostatų 31 punkte nustatyta, kad Komisija, remdamasi savivaldybių administracijų pateiktais duomenimis, turi teisę neskirti daugiavaikei motinai antrojo laipsnio valstybinės pensijos, jeigu:

- jos pagimdyti (įvaikinti) ir išauginti vaikai piktnaudžiauja alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis arba (ir) yra priklausomi nuo azartinių lošimų, arba (ir) naudoja psichologinę, fizinę ar seksualinę prievartą prieš savo vaikus, arba (ir) gaunamą valstybės paramą panaudoja ne šeimos interesams;

- jos vaikui per vienerius metus skirtos dvi ir daugiau administracinių nuobaudų už viešosios tvarkos pažeidimus, jeigu nesuėjęs terminas, kuriam pasibaigus laikoma, kad asmeniui nebuvo paskirta administracinė nuobauda.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Įstatymo projektu siūloma nustatyti:

- teisę gauti Lietuvos Respublikos antrojo laipsnio valstybines pensijas motinai arba tėvui, išauginusiems ne mažiau kaip iki 8 metų 5 ir daugiau vaikų ir gerai juos visus išauklėjusiems iki pilnametystės arba iki tol, kol Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka tėvams yra nustatyta pareiga išlaikyti savo vaikus, sulaukusius pilnametystės.

Priėmus Įstatymo projektu siūlomas nuostatas:

- bus sudarytos vienodos galimybės pretenduoti į antrojo laipsnio valstybinę pensiją – ir daugiavaikėi motinai, ir daugiavaikiui tėvui;
- bus atsisakoma ydingos praktikos, kuomet daugiavaikės motinos neįgydavo teisės į antrojo laipsnio valstybinę pensiją, arba jos netekdavo dėl pilnamečio vaiko (kurio atžvilgiu tėvams yra pasibaigusios Civilinio kodekso nustatytos teisės ir pareigos) padaryto nusikaltimo, neišnykusio teistumo ir t. t.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Priėmus Įstatymo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Priimtas įstatymo projektas įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir plėtrai.

Priimtas įstatymo projektas esminės įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės.

8. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Įgyvendinant Įstatymo projektu siūlomas nuostatas reikės keisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. kovo 14 d. nutarimą Nr. 255 „Dėl Lietuvos Respublikos pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatų patvirtinimo“.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projekte naujos sąvokos neapibrėžiamos.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

Įstatymo projektas neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams.

11. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įstatymo lydimųjų aktų, - kas ir kada juos turėtų parengti, šių aktų metmenys.

Įstatymui įgyvendinti Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki įstatymo įsigaliojimo (2015 m. sausio 1 d.) turės priimti nutarimą „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. kovo 14 d. nutarimo Nr. 255 „Dėl Lietuvos Respublikos pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžeto ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

Įstatymo projektu siūlomoms nuostatomis įgyvendinti reikės apie 50 tūkst. Lt – 60 tūkst. Lt (14481-17377 Eur) valstybės biudžeto lėšų.

13. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Specialistų vertinimų ir išvadų Įstatymo projekto rengimo metu negauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas ir sritis.

Reikšminiai žodžiai: „antrojo laipsnio valstybinė pensija“, „daugiavaikiai tėvai“

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.

Teikia:

Seimo narė

Rimantė Šalaševičiūtė

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO NR. I-730 4, 5, 6 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2014 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 4 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 4 straipsnio 3 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) motina (įmotė) arba tėvas (įtėvis) (jų pasirinkimu), išauginę ne mažiau kaip iki 8 metų 5 ir daugiau vaikų ir gerai juos visus išauklėję iki pilnametystės arba iki tol, kol Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka tėvams yra nustatyta pareiga išlaikyti savo vaikus, sulaukusius pilnametystės (toliau – daugiavaikiai motina arba tėvas);“.

2 straipsnis. 5 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 5 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„Asmenims, kurie po pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų paskyrimo turi pajamų, nuo kurių skaičiuojamos ir mokamos valstybinio socialinio pensijų draudimo įmokos, arba kurie gauna valstybinio socialinio draudimo ligos (įskaitant ir darbdavio mokamas ligos dienas), motinystės, tėvystės, motinystės (tėvystės), profesinės reabilitacijos pašalpas ar nedarbo socialinio draudimo išmokas (toliau šiame straipsnyje – draudžiamosios pajamos), paskirtos pensijos nemokamos. Ši nuostata netaikoma ginkluoto pasipriešinimo (rezistencijos) dalyviams – kariams savanoriams pirmojo laipsnio valstybinių pensijų gavėjams, antrojo laipsnio valstybinių pensijų gavėjams daugiavaikiams motinai arba tėvui, garbės donorams. Apie draudžiamųjų pajamų turėjimą pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų gavėjai pranešti pensiją jiems mokančiai institucijai per 10 dienų nuo šių pajamų atsiradimo dienos. Jeigu apie šias pajamas laiku nepranešama ir dėl to permokama pensija, permokėtos pensijos suma išieškoma iš pensijos gavėjo Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo ir kitų įstatymų nustatyta tvarka.“

3 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 6 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„Komisija nagrinėja Lietuvos Respublikos aukščiausiosios valdžios – Respublikos Prezidento, Seimo Pirmininko, Ministro Pirmininko ir valdymo institucijų, taip pat Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro pateiktus prašymus skirti pirmojo ar antrojo laipsnio valstybinę pensiją. Taip pat komisija nagrinėja savivaldybių administracijų teikimus skirti antrojo laipsnio valstybines pensijas daugiavaikiams motinai arba tėvui. Teikimai skirti pirmojo ar antrojo laipsnio valstybinę pensiją pateikiami Lietuvos Respublikos pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatų nustatyta tvarka.“

2. Pakeisti 6 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„Daugiavaikių motinos arba tėvo išaugintų vaikų gero išauklėjimo bei pačių daugiavaikių motinos arba tėvo elgesio vertinimo kriterijų ir sąlygų teisei į antrojo laipsnio valstybinę pensiją nustatyti aprašą tvirtina Vyriausybė. Šiuo aprašu privalo vadovautis savivaldybių administracijos, teikdamos pasiūlymus dėl antrojo laipsnio valstybinių pensijų skyrimo daugiavaikiams motinai arba tėvui, taip pat Komisija, priimdama sprendimus dėl šių asmenų teisės gauti antrojo laipsnio valstybinę pensiją. Savivaldybių administracijos, kurių teikimu šios pensijos buvo paskirtos daugiavaikiams

motinai arba tėvui, neatitinkantiems antrojo laipsnio valstybinių pensijų skyrimo sąlygų, įstatymų nustatyta tvarka privalo atlyginti Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui žalą, padarytą iki šios pensijos mokėjimo nutraukimo.“

4 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 4 dalį, įsigalioja 2015 m. sausio 1 d.
2. Šio įstatymo 1 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo 4 straipsnio 3 dalies 1 punkto nuostatos taikomos daugiavaikiams motinai arba tėvui, jeigu daugiavaikei motinai iki 2015 m. sausio 1 d. nebuvo paskirta Lietuvos Respublikos antrojo laipsnio valstybinė pensija kaip motinai, pagimdžiusiai (įvaikinusiai) 5 ir daugiau vaikų, išauginusiai juos iki 8 metų ir gerai išauklėjusiai.
3. Daugiavaikiams motinai arba tėvui pasinaudojus teise į Lietuvos Respublikos antrojo laipsnio valstybinę pensiją pagal šio įstatymo 1 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo 4 straipsnio 3 dalies 1 punkto nuostatas, kitam iš jų ši pensija neskiriama.
4. Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Teikia:

Seimo narė

Rimantė Šalaševičiūtė

LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO NR. I-730 4, 5, 6 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2014 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 4 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 4 straipsnio 3 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) ~~motinos, pagimdžiusios (įvaikinusios) 5 ir daugiau vaikų, išauginusios juos iki 8 metų ir gerai išauklėjusios motina (įmotė) arba tėvas (įtėvis) (jų pasirinkimu), išauginę ne mažiau kaip iki 8 metų 5 ir daugiau vaikų ir gerai juos visus išauklėję iki pilnametystės arba iki tol, kol Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka tėvams yra nustatyta pareiga išlaikyti savo vaikus, sulaukusius pilnametystės (toliau – daugiavaikiai motina arba tėvas);~~“.

2 straipsnis. 5 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 5 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„Asmenims, kurie po pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų paskyrimo turi pajamų, nuo kurių skaičiuojamos ir mokamos valstybinio socialinio pensijų draudimo įmokos, arba kurie gauna valstybinio socialinio draudimo ligos (įskaitant ir darbdavio mokamas ligos dienas), motinystės, tėvystės, motinystės (tėvystės), profesinės reabilitacijos pašalpas ar nedarbo socialinio draudimo išmokas (toliau šiame straipsnyje – draudžiamosios pajamos), paskirtos pensijos nemokamos. Ši nuostata netaikoma ginkluoto pasipriešinimo (rezistencijos) dalyviams – kariams savanoriams pirmojo laipsnio valstybinių pensijų gavėjams, antrojo laipsnio valstybinių pensijų gavėjams ~~šio įstatymo 4 straipsnio trečiosios dalies 1 punkte nurodytoms motinoms~~ **gavėjams daugiavaikiams motinai arba tėvui**, garbės donorams. Apie draudžiamųjų pajamų turėjimą pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų gavėjai privalo pranešti pensiją jiems mokančiai institucijai per 10 dienų nuo šių pajamų atsiradimo dienos. Jeigu apie šias pajamas laiku nepranešama ir dėl to permokama pensija, permokėtos pensijos suma išieškoma iš pensijos gavėjo Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo ir kitų įstatymų nustatyta tvarka.“

3 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 6 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„Komisija nagrinėja Lietuvos Respublikos aukščiausiosios valdžios – Respublikos Prezidento, Seimo Pirmininko, Ministro Pirmininko ir valdymo institucijų, taip pat Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro pateiktus prašymus skirti pirmojo ar antrojo laipsnio valstybinę pensiją. Taip pat komisija nagrinėja savivaldybių administracijų teikimus skirti antrojo laipsnio valstybines pensijas ~~šio įstatymo 4 straipsnio trečiosios dalies 1 punkte nurodytoms motinoms~~ **daugiavaikiams motinai arba tėvui**. Teikimai skirti pirmojo ar antrojo laipsnio valstybinę pensiją pateikiami Lietuvos Respublikos pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatų nustatyta tvarka.“

2. Pakeisti 6 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„~~Komisija turi teisę priimti sprendimą skirti nuo 2005 m. sausio 1 d. antrojo laipsnio valstybinę pensiją daugiavaikiai motinai, jeigu daugiavaikė motina 2005 m. sausio 1 d. atitiko šios pensijos skyrimo sąlygas ir jeigu Komisija gavo savivaldybės administracijos teikimą su visais būtiniais~~

~~nurodytai pensijai skirti dokumentais ne vėliau kaip iki 2005 m. liepos 1 d.~~ Daugiavaikių ~~motinų~~ **motinos** ~~pagimdytų (įvaikintų) arba tėvo ir išaugintų vaikų gero išauklėjimo bei pačių motinų~~ **daugiavaikių motinos arba tėvo** elgesio vertinimo kriterijų ir sąlygų teisei į antrojo laipsnio valstybinę pensiją nustatyti aprašą tvirtina Vyriausybė. Šiuo aprašu privalo vadovautis savivaldybių administracijos, teikdamos pasiūlymus dėl antrojo laipsnio valstybinių pensijų skyrimo ~~daugiavaikėms motinoms~~ **daugiavaikiams motinai arba tėvui**, taip pat Komisija, priimdama sprendimus dėl šių ~~motinų asmenų~~ teisės gauti antrojo laipsnio valstybinę pensiją. Savivaldybių administracijos, kurių teikimu šios pensijos buvo paskirtos ~~motinoms, neatitinkančioms~~ **daugiavaikiams motinai arba tėvui, neatitinkantiems** antrojo laipsnio valstybinių pensijų skyrimo sąlygų, įstatymų nustatyta tvarka privalo atlyginti Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui žalą, padarytą iki šios pensijos mokėjimo nutraukimo.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 4 dalį, įsigalioja 2015 m. sausio 1 d.
2. Šio įstatymo 1 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo 4 straipsnio 3 dalies 1 punkto nuostatos taikomos daugiavaikiams motinai arba tėvui, jeigu daugiavaikei motinai iki 2015 m. sausio 1 d. nebuvo paskirta Lietuvos Respublikos antrojo laipsnio valstybinė pensija kaip motinai, pagimdžiusiai (įvaikinusiai) 5 ir daugiau vaikų, išauginusiai juos iki 8 metų ir gerai išauklėjusiai.
3. Daugiavaikiams motinai arba tėvui pasinaudojus teise į Lietuvos Respublikos antrojo laipsnio valstybinę pensiją pagal šio įstatymo 1 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo 4 straipsnio 3 dalies 1 punkto nuostatas, kitam iš jų ši pensija neskiriama.
4. Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Teikia:

Seimo narė

Rimantė Šalaševičiūtė

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT26704406000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo
ministerijai

2016-02-26 Nr. (1.6.) JT-216
I 2016-02-11 Nr. (27.1-23) SD-932

Kopija
Lietuvos Respublikos Vyriausybei

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO NR. I-730 4, 5, 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-2420“ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją įvertinusi po 2016 m. vasario 2 d. Ministerijų atstovų (viceministrų, ministerijų kanclerių) pasitarimo patikslintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 4, 5, 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-2420“ projektą (toliau – Nutarimo projektas), esminių pastabų neturi, tačiau atkreipia dėmesį į tai, kad Nutarimo projekto 1 punkto pirmajame sakinyje nepilnai atspindėtas Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 (toliau – Įstatymas) 4, 5, 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu Nr. XIIP-2420 (toliau – Įstatymo projektas) siūlomo reguliavimo turinys, t. y. nenurodyta, jog antrojo laipsnio valstybinės pensijos skyrimą, be kita ko, siūloma sieti su gero vaikų išauklėjimo iki atitinkamo amžiaus kriterijumi. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlytina papildyti Nutarimo projekto 1 punktą pirmiau minėtu aspektu.

Teisingumo ministras

Juozas Bernatoniš

Ieva Lizūnaitė, (8 5) 266 2936, el. p. ieva.lizunaite@tm.lt

Originalas nebus siunčiamas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS DEPARTAMENTAS**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO NR. I-730 4, 5, 6 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-2420“ PROJEKTO (toliau – Projektas)
(NR. 16-96; TAIS NR. 15-14078(2))**

2016 01 22 Nr. *NV-229*

Vilnius

Įvertinę Projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Projektu teikiama Vyriausybės pozicija (iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 4, 5, 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-2420 (toliau – Įstatymo projektas) ir pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui jį tobulinti) turi būti koreguojama, nes atsižvelgiant į Teisingumo ministerijos pateiktą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų projektą, kuriais teikiamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės išvados dėl Lietuvos Respublikos Seime svarstomų teisės aktų projektų, rengimo rekomendacijų, kurioms buvo pritarta Vyriausybės 2015 m. vasario 4 d. pasitarime (toliau – Rekomendacijos), 1.2 papunkčio nuostatas, neturėtų būti Lietuvos Respublikos Seime svarstomam projektui pritariama iš esmės, jeigu pateikti teisinio reguliavimo priemonių tobulinimo pasiūlymai savo esme reiškia kokybiškai naujo teisinio reguliavimo siūlymą. Įstatymo projekto aiškinamojo rašto 1 punkte nurodoma, jog Įstatymo projektu siekiama pašalinti Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatyme (toliau – Įstatymas) daugiavaikių motinų (motinų, pagimdžiusių (įvaikinusių) 5 ir daugiau vaikų, išauginusių juos iki 8 metų ir gerai išauklėjusių) teisės gauti antrojo laipsnio valstybinę pensiją (toliau – valstybinė pensija) ribojimus, kai daugiavaikės motinos neįgyja minėtos teisės arba šios teisės netenka dėl suaugusio, pilnamečio vaiko padaryto nusikaltimo, viešosios tvarkos pažeidimo, piktnaudžiavimo alkoholiu ar dėl kitų Lietuvos Respublikos pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. kovo 14 d. nutarimu Nr. 255, aprašytų įstatymams ar visuomenės nustatytoms elgesio normoms prieštaraujančių pilnamečio vaiko veiksmų, o taip pat užtikrinti moterims ir vyrams lygias teises gauti antrojo laipsnio valstybinę pensiją. Tačiau šiuo atveju Projekto 1 punkte yra siūloma palikti galiojančias Įstatymo nuostatas, siejamas su geru vaikų išauklėjimu nepriklausomai nuo jų amžiaus, o Projekto 2 punkte siūlomas valstybinės pensijos skyrimo tėvui ribojimas (skiriama tik tuo atveju, kai motina (įmotė) mirusi arba neatitinka valstybinės pensijos skyrimo sąlygų) suteikia pirmenybę valstybinę pensiją skirti motinai.

2. Mūsų vertinimu, Projekto 2 punkte formuluojama konkreti Įstatymo 4 straipsnio 3 dalies 1 punkto nuostata nenustato aiškesnio valstybinės pensijos skyrimo reguliavimo, nes viena iš siūlomų valstybinės pensijos skyrimo tėvui sąlygų „jeigu motina (įmotė) neatitinka pensijos skyrimo sąlygų“ prieštarautų Projekto 2 punkto pirmojoje pastraipoje nurodytiems argumentams dėl pirmenybės šią valstybinę pensiją skirti motinai nustatymo. Atsižvelgiant į valstybinės pensijos skyrimo sąlygas, tėvui, sukakus pensiniam amžiui arba pripažinus nedarbingu ar iš dalies darbingu, anksčiau nei motinai, valstybinė pensija turėtų būti skiriama tėvui. Šiame kontekste pastebėtina ir tai, jog Įstatymo

projekto 2 straipsnio 3 dalis nustato, jog daugiavaikiams motinai arba tėvui pasinaudojus teise į valstybinę pensiją, kitam iš jų ši pensija neskiriama.

Teikiant Įstatyme valstybinės pensijos skyrimo sąlygų daugiavaikei motinai pakeitimus, atkreiptinas dėmesys ir į tai, jog *tik* Įstatyme gali būti nustatyti pagrindai gauti valstybines pensijas, šių pensijų dydžiai, jų skyrimo bei mokėjimo sąlygos (Konstitucinio Teismo 2000 m. vasario 10 d.; 2015 m. lapkričio 26 d. nutarimai).

3. Atsižvelgiant į Rekomendacijų 3.5 papunktį, o taip Rekomendacijose nurodytus Vyriausybės pozicijos dėstymui taikytinus konkretumo ir apibrėžtumo, glaustumo reikalavimus, siūlytina Projekto 3 punkte atsisakyti detalaus daromų prielaidų, skaičiuojant Įstatymo projektui įgyvendinti reikalingų lėšų poreikį, nustatymo, reikalingą informaciją pateikiant Projekto lydraštyje, o Projekte nurodant paskaičiuotą lėšų poreikį Įstatymo projekto nuostatai (nuostatoms) įgyvendinti.

1-ojo teisinės ekspertizės skyriaus vedėja

Daiva Gubistienė

Siūlau įtraukti į Vyriausybės posėdžio (pasitarimo) darbotvarkės projektą

2016-03-02

Dėl Valstybinių pensijų įstatymo Nr.I-730 4, 5, 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr.XIIP-2420 (TAP-16-960)(15-14078(3))

Pranešėjas: socialinės apsaugos ir darbo ministrė A.Pabedinskienė

Dalyvauja: SADM Socialinio draudimo ir pensijų departamento Valstybinių pensijų skyriaus vyr.specialistė S.Polonskytė

Klausimo kuratorius: N.Makštelienė

2016-03-02

Apsvarstyta ministerijų atstovų pasitarime <u>2016-02-02</u> (data)	Ministerijų atstovų pasitarimo protokolo išrašas 1. Pasiūlyti Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai įvertinti Teisingumo ministerijos, Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento ir Viešojo valdymo ir socialinės aplinkos departamento Socialinių ir sveikatos reikalų skyriaus pastabas. 2. Patikslintą projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje. 2016-02-02
Informacija apie projekto svarstymą Vyriausybės pasitarime ar/ir Vyriausybės posėdyje	Papildoma informacija